

TLAČOVÁ SPRÁVA

3. apríl 2024

V Banskej Bystrici sa uskutočnia Dni archívneho filmu venované histórii a pamäti

Dni archívneho filmu je výberová prehliadka filmov, spojená s medzinárodným vzdelávacím podujatím. Témou jej druhého ročníka je *Archív, história, pamäť*. Prehliadka s bohatým hlavným aj sprievodným programom sa uskutoční od 8. do 12. apríla vo Filmovom klube v Múzeu SNP a v priestoroch Fakulty dramatických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici a zúčastní sa jej viacero významných zahraničných i domácich režisérov a osobností. Vstup na všetky jej podujatia je voľný.

Prehliadka Dni archívneho filmu vznikla pred dvomi rokmi so zámerom predstaviť kinematografiu ako živý organizmus a v plnej šírke, jej rozmer je vzdelávací aj popularizačný. Pri jej zrode stál Slovenský filmový ústav (SFÚ) ako národná inštitúcia, ktorá sa komplexne zaoberá filmom a kinematografiou. Témou prvého ročníka bola *Storočnica* v nadväznosti na sté výročie vzniku filmu *Jánošík* (1921) Jaroslava Siakeľa, program bol zostavený z klasických filmov. Aktuálny druhý ročník prehliadky prináša tému *Archív, história, pamäť* a okrem filmov z archívnych zbierok SFÚ ponúkne aj originálne snímky súčasných režisérov, ktorí využívajú nájdené, resp. archívne filmové materiály ako základ pre tvorbu vlastných strihových filmov. Vracajú sa v nich do minulosti, vypovedajú o zlomových historických, ale aj obyčajných každodenných udalostiach, nezriedka cez konkrétne príbehy jednotlivcov. Projekcie filmov dopĺňajú prednášky a diskusie o témach a tvorivých prístupoch pri práci s archívnym filmovým materiálom.

Dramaturgicky je program zostavený po dňoch, pričom každý má vlastný tematický leitmotív. Úvodný deň nazvaný Pamäťová stopa otvorí masterclass *Georges a Gaston Mélièsovci dokumentaristami* filmového historika Davida Čeňka, nového dekana pražskej FAMU. Počas dňa sa premietne komentované pásmo Georges Méliès – výber z jeho dokumentárnej tvorby z prelomu 19. a 20. storočia a brazílsky film režiséra Silvina Santosa *Divy veľtoku Amazonky* (1918), ktorý bude uvedený s hudobným sprievodom živej hudby Ivana Palackého a s prednáškou Kláry Trskovej z Národného filmového archívu z Prahy.

Status obete je názov pre celodenný program, počas ktorého podujatie navštívi známy ukrajinský režisér Sergej Loznica. Osobne divákovi predstaví svoje najnovšie filmy *Babij jar. Kontext* (2021) v slovenskej premiére a *Obyčajné dejiny ničenia* (2022), pripravený má aj masterclass na tému *Odhaľujúci archív ako zdroj napätia*. Pod označením Zásahy do pamäte sa v nasledujúci deň uskutoční masterclass slovenského režiséra Roberta Kirchhoffa nazvaný *Podvratný archív* a uvedené budú dokumenty *Fragile Memory* (2022) ukrajinského režiséra Igora Ivanka a Kirchhoffov film *Všetci ľudia budú bratia*, ktorý režisér predstaví osobne. Odras spomienok je zasa názov celodenného programu, ktorý otvorí masterclass *Metódy found footage* českého režiséra Jana Šikla, ktorý je dlhoročným zberateľom amatérskych rodinných archívov. Okrem jeho filmu *Rekonštrukcia okupácie* (2021), ktorý si Šikl aj sám uvedie, sa za osobnej účasti počas dňa premietne aj snímka *Môj neznámy vojak* (2018) režisérky, filmovej a vizuálnej umelkyne z Ukrajiny žijúcej v Prahe Anny Kryvenko.

Program záverečného dňa pod názvom Bojisko Dávida s Goliášom je zostavený v nadväznosti na 80. výročie Slovenského národného povstania a celý je pripravený v súčinnosti so SFÚ, ktorý je hlavným partnerom podujatia. Otvorí ho panelová diskusia na tému *Máme svoj film! Slovenská filmová kultúra 1939 – 1945*, ktorej názov sa odvíja od rovnomennej pripravovanej monografie o kinematografii v období Slovenského štátu od autorky Petry Hanáckovej a ktorá vyjde v Slovenskom filmovom ústave. Okrem autorky sa diskusie zúčastnia zástupcovia SFÚ – filmový historik Martin Kaňuch a filmová

V Banskej Bystrici sa uskutočnia Dni archívneho filmu venované histórii a pamäti

teoretička Jana Dudková, ako aj dramaturg, režisér a publicista Rudolf Urc. V tejto súvislosti sa premietne filmové pásmo zo zbierok SFÚ *Trvalé svetlá* (1940) Ivana J. Kovačeviča, *Za slobodu* (1945) Paľa Bielika a *Za slobodu* (1955) Stanislava Barabáša. Program uzavrie snímka *65,000.000* (1961) režiséra Miroslava Horňáka, dokumentárny film s hranými prvkami, v ktorom príbehy z druhej svetovej vojny, orámované súčasnosťou, varujú pred novým svetovým konfliktom. Film lektorsky uvedie Rudolf Urc.

„Snahou podujatia je priblížiť režijné metódy a interpretačné spôsoby práce s archívnym filmovým materiálom odbornej i laickej verejnosti, a to cez rozprávanie o jednotlivých filmoch a tvorivých metódach, a tiež cez reflexiu zlomových historických okamihov a ich dopadov na osobnú skúsenosť, pamäť jednotlivca či kultúrnu pamäť spoločnosti,“ hovorí filmový teoretik Martin Palúch z Akadémie umení v Banskej Bystrici. Hlavný program prehliadky doplnia sprievodné prezentácie a tvorivé dielne. Filmový archív a súčasné možnosti jeho prezentácie predstaví Marián Hausner, riaditeľ Národného filmového archívu SFÚ, o farbe v reštaurovaní filmov bude hovoriť expert na digitalizáciu Peter Csordás, recepcii českých prvorepublikových filmov v slovenskej tlači sa bude venovať filmový teoretik Milan Cyroň a dystopický naratív v strihovom filme pomenuje filmový teoretik Martin Palúch. Uskutoční sa aj tvorivá dielňa zameraná na strih archívneho materiálu, ktorú bude viesť strihač Peter Harum. Súčasťou podujatia bude aj predaj filmových publikácií a DVD a blu-ray nosičov zo SFÚ a z vydavateľstva Vlna.

Viac informácií nájdete na webstránke [Akadémie umení v Banskej Bystrici](#)

kontakt: Simona Nôtová, tlačová tajomníčka SFÚ, tel.: +421 2 57 10 15 42, simona.notova@sfu.sk